TÉMY NA BIBLICKÚ OLYMPIÁDU V ROKU 2027

Stará zmluva

1.kategória /3.a 4.roč./

Preddejiny

Učebný text je zo Svetla: Stvorenie sveta, Raj, Prvý hriech, Kain a Ábel, Potopa Babylónska veža

STVORENIE SVETA (1M 1 — 2)

Prv než bola zem a nebesá, bol Pán Boh. Prv než sa začali dejiny sveta, bol Pán Boh. Prv než bol človek, ktorý všetko pozoruje, bol Pán Boh.

O začiatku i konci sveta a človeka na zemi hovorí Biblia.

V Novej zmluve Evanjelium podľa Jána (J 1) oznamuje, že všetko má pôvod v Božom Slove, ktorým je Boží Syn, Kristus Pán. Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bol to Slovo. Ním povstalo všetko a bez Neho nepovstalo nič, čo povstalo.

V Starej zmluve je správa o tom, že všetko má svoj pôvod v Bohu a v Jeho diele. Je to správa o stvorení sveta.

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. Predtým bolo všetko beztvárne a tmavé, ale nad všetkým bol Duch Boží, ktorý sa vznášal nad vodami.

Boh riekol: „Buď svetlo!" A hneď bolo svetlo. Boh oddelil svetlo od tmy. Svetlo pomenoval dňom a tmu nocou. Bol to prvý deň stvorenia, v ktorom bol večer a ráno.

Potom Boh riekol: „Nech je obloha." A tak sa stalo: Boh pomenoval oblohu nebom. Bol to druhý deň stvorenia, v ktorom bol večer a ráno.

Potom Boh riekol: „Nech sa vody nahromadia na jedno miesto a nech sa popri nich ukáže suš." Vody pomenoval morom a súš zemou. Podľa Jeho príkazu zem vydala sviežu zeleň, rastliny i stromy, ktoré rodia ovocie. Všetko sa tak stalo. Sám Boh videl, že to bolo dobré. Bol to tretí deň stvorenia, v ktorom bol večer i ráno.

Potom Boh riekol: „Nech sú svetlá na oblohe, nech osvetľujú zem a oddeľujú deň od noci." Tak sa stalo. Na oblohe bolo väčšie svetlo — Slnko, ktoré osvecuje deň, a menšie svetlo — Mesiac, ktorý osvecuje noc, i hviezdy. Boh videl, že to bolo dobré. To bol štvrtý deň stvorenia, v ktorom bol večer i ráno.

Potom Boh riekol: „Nech sú vo vode živé tvory a pod oblohou vtáky." Stalo sa tak. Boh požehnal tvory v mori i vtákov, aby sa rozmnožili. To bol piaty deň stvorenia, v ktorom bol večer i ráno.

Na šiesty deň stvorenia riekol Boh: „Nech zem vydá živé zvieratá každého druhu." Stalo sa tak a Boh videl, že to bolo dobré. Potom stvoril Boh človeka na svoj obraz ako muža a ženu. Boh ich požehnal: „Množte sa a naplňte zem. Podmaňte si zem a buďte nad všetkým tvorstvom na zemi." Tak sa stalo a Boh videl, že to bolo veľmi dobré. Bol to šiesty deň stvorenia.

Tak Boh dokonale stvoril všetko. Na siedmy deň stvorenia si odpočinul od všetkého diela, ktoré vykonal. Ten deň posvätil. Tak vzniklo nebo i zem; stvorené boli Božím Slovom.

Ž 33, 9: On riekol a stalo sa, On rozkázal a postavilo sa.

RAJ (1M 2)

Po stvorení zeme a celého života na nej stvoril Pán Boh človeka z prachu zeme a vdýchol do neho dych života. Pre človeka pripravil v Edene záhradu, v ktorej boli rozličné stromy, krásne na pohľad a dobré, aby prinášali ovocie na jedenie. V strede tejto záhrady, ktorú označujeme ako raj, bol strom života a strom poznania dobra a zla.

Pán Boh umiestnil človeka v raji, aby ho obrábal a strážil. Dovolil mu jesť zo všetkých stromov okrem ovocia zo stromu poznania dobra a zla. Ak by z neho jedol, stihne ho smrť. Na Boží príkaz dal človek mená všetkým pozemským tvorom.

Pán Boh riekol: „Nie je dobré človeku byť osamote. Učiním mu pomoc, ktorá mu bude roveň." Dopustil na človeka tvrdý spánok, vyňal mu jedno rebro a stvoril z neho ženu, ktorú priviedol k mužovi. Muž vyhlásil: „Toto je už kosť z mojich kostí a telo z môjho tela." Týchto prvých ľudí voláme Adam (to znamená: človek, človek zo zeme) a Eva (to znamená: život, matka živých ľudí). Adam a Eva tvorili prvú rodinu, pre ktorú platí, že muž opustí svojho otca i svoju matku a pripúta sa k svojej žene. A budú dvaja jedno telo.

1M 1, 27: Boh stvoril človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril; ako muža a ženu ich stvoril.

PRVÝ HRIECH (1M 3)

Diabol, od Boha odpadnutý anjel a nepriateľ Boží, v podobe hada zviedol prvých ľudí od poslušnosti Pánu Bohu tak, že upadli do hriechu.

Had bol najľstivejší zo všetkých zvierat a prihovoril sa žene: „Nesmiete jesť ovocie zo žiadneho stromu v raji?" Žena mu pravdivo odpovedala: „Zo všetkých rajských strojov môžeme jesť ovocie, len ovocie zo stromu poznania dobra a zla je nám zakázané. Hospodin povedal, že ak budeme z neho jesť, zomrieme." Had povedal žene: „Nezomriete. Boh vám tak povedal len preto, lebo keď budete jesť zo stromu poznania dobra a zla, budete ako Boh, poznáte, čo je dobré a čo je zlé."

Žene sa zapáčilo, že zmúdrie. Vzala z ovocia onoho stromu a jedla. Dala aj mužovi a on tiež jedol. Vtedy sa obidvom otvorili oči a spoznali, že sú nahí. Posplietali figové listy a urobili si zástery. Keď sa zvečerilo, začuli v záhrade kroky Pána Boha a skryli sa pred Ním medzi stromami. No Pán Boh zavolal na Adama: „Kde si?" Ten odpovedal: „Počul som Ťa v záhrade, bál som sa Ťa, lebo som nahý, a skryl som sa." Boh mu riekol: „Kto ti povedal, že si nahý? Nejedol si zo stromu, z ktorého som ti zakázal jesť?" A Adam sa vyhováral: „Žena, ktorú si mi dal, aby bola pri mne, dala mi ovocie zo stromu, a tak som jedol." Vtedy sa Pán Boh spýtal ženy: „Čo si to urobila?" A ona odvetila: „Had ma podviedol, nuž jedla som."

Vtedy Pán Boh povedal hadovi: „Prekliaty budeš medzi všetkými zvieratami. Budeš sa plaziť a nepriateľstvo položím medzi teba a ženu, i medzi tvojich potomkov a jej potomkov. Jej potomstvo ti pošliape hlavu."

Potom povedal žene: „V bolestiach budeš rodiť deti a muž bude vládnuť nad tebou."

A mužovi povedal: „Pretože si prestúpil môj príkaz, pre teba bude prekliata pôda a ty s námahou budeš z nej jesť plody. V pote tvári budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, z ktorej si vzatý. Lebo si prach a do prachu sa vrátiš."

Adam pomenoval svoju ženu Evou, lebo ona sa stala matkou všetkých živých. Potom Pán Boh poslal ľudí z raja. Pred raj osadil cherubov s blýskavým plamenným mečom, aby strážili cestu k stromu života. Človek pre svoj hriech bol poddaný smrti, pretože - zo stromu života nemal jesť.

R 6, 23: Odmena za hriech je smrť.

KAIN A ÁBEL (1M 4)

Prví synovia Adama a Evy sa volali Kain a Ábel. Ábel bol pastierom oviec a Kain bol roľníkom.

Raz Kain priniesol obeť z plodín poľa a Ábel z prvorodených zo svojho stáda. Pán Boh priaznivo vzhliadol na Ábela a na jeho obeť, ale Kainova obeť nebola Pánu Bohu príjemná. Vtedy sa Kain veľmi nahneval. Pán Boh sa ho opýtal: „Prečo sa hneváš? Keby si dobre činil, nemračil by si sa na svojho brata. Hriech číha na teba pri dverách. Ovládni sa, nepovoľuj hriechu!"

Kain však zavolal brata Ábela na pole a tam ho zabil.

Vtedy sa Hospodin opýtal Kaina: „Kde je tvoj brat?" On odvetil: „Neviem; či som ja strážcom svojho brata?" Pán Boh mu však riekol: „Čo si to urobil? Hlas krvi tvojho brata volá ku mne zo zeme. Odteraz budeš kliatbou zahnaný z pôdy, ktorá z tvojich rúk prijala krv tvojho brata. Pole ti neprinesie úžitok, budeš tulákom a blúdiacim na zemi." Kain povedal: „Môj hriech je väčší, než by som vládal zniesť." Odišiel od tváre Hospodinovej a býval v inej východnej krajine. Pán Boh poznačil Kaina, aby ho nikto nezabil.

Adam a Eva mali i syna, ktorého pomenovali Šét. Eva povedala, že jej ho dal Pán Boh namiesto zabitého Ábela. Šét sa narodil, keď mal Adam 138 rokov. Potom žil ešte 800 rokov, mal mnoho synov a dcér.

J 3, 11 - 12: To je zvesť, ktorú ste počuli od začiatku, aby sme sa milovali. Nie ako Kain, ktorý si zabil brata, pretože jeho skutky boli zlé, ale bratove spravodlivé.

POTOPA (1M 7 — 8)

Ľudia sa rozmnožili na zemi, ale rozmnožila sa aj ich skazenosť. Pán Boh videl ich zlobu, preto povedal: „Vyhladím zo zeme človeka i zvieratá." Ale Nóach, ktorý bol spravodlivý, našiel milosť u Hospodina. Pán Boh prikázal Nóachovi: „Urob veľkú loď, koráb, do ktorého vojdeš ty a tvoja žena, tvoji synovia a ich ženy. Do korábu vovedieš po páre zo všetkých živočíchov. Lebo o sedem dní

spustím na zem dážď na štyridsať dní a nocí. Potopou vyhladím všetky tvory, ktoré som učinil. Ty si však naber zo všetkých potravín; uskladni si ich v lodi, budú potravou tebe i tým, čo budú s tebou na lodi. S tebou urobím svoju zmluvu, lebo som videl, že si spravodlivý predo mnou."

Nóach urobil podľa Božieho príkazu. Vystaval koráb s priehradami, natrel ho zvnútra i zvonku smolou, vošiel doň so svojou rodinou a voviedol doň i po páre zo všetkých živočíchov. Hospodin zavrel za ním dvere. Po siedmich dňoch prišli vody potopy na zem. Dážď sa lial štyridsať dní a nocí. Všetko pokryla voda tak, že i vysoké vrcholy boli pod vodou. Všetko živé na zemi zahynulo, zvieratá a ľudia. Ostal len Nóach a tí, ktorí boli s ním v korábe. Vody vládli nad zemou 150 dní.

Vtedy si Hospodin spomenul na Nóacha i na všetkých, ktorí boli s ním v korábe. Poslal vietor, dážď ustal a vody začali opadať. Po desiatich mesiacoch sa ukázali končiare vrchov. Koráb zastal na vrchole hory Ararat.

Nóach nevedel, či už môže z korábu vystúpiť. Z korábu vypustil krkavca, potom holubicu, ale tá sa vrátila, lebo nenašla miesto, kde by si spočinula. Keď potom o sedem dní vypustil holubicu, priniesla mu v zobáku čerstvý olivový list, a keď o ďalších sedem dní vypustil holubicu, tá sa už k nemu nevrátila. Vtedy Nóach odstránil z korábu pokrov a videl, že povrch zeme už obschol. Pán Boh mu prikázal vyjsť z korábu a vyviesť všetkých na zem.

Nóach postavil oltár a Hospodinovi priniesol zápalnú obeť z vďaky za záchranu. Vtedy Pán Boh povedal: „Nebudem už pre človeka preklínať zem, lebo zmýšľanie človeka je zlé od jeho mladosti. Ale dokiaľ bude zem trvať, sejba ani žatva, chlad ani horúčosť, leto ani zima, deň ani noc nikdy neprestanú." Vtedy Pán Boh povolal Nóacha a jeho synov a riekol im: „Ploďte a množte sa a naplňte zem." Ustanovil s nimi svoju zmluvu a vyhlásil, že už nepríde potopa, aby zničila človeka. Na znak svojej zmluvy dal Pán Boh na oblohu dúhu.

Ž 5, 5: Ty nie si Bohom, ktorý záľubu má v bezbožnosti, u Teba nemá miesto nešľachetný.

BABYLONSKÁ VEŽA (1M 11)

Nóach mal troch synov: Šéma, Cháma a Jáfeta. Z nich sa po potope zaľudnila celá zem.

Vtedy mali všetci ľudia jednu reč, ktorou sa mohli dobre dorozumieť. Na východe, v šineárskej krajine, našli ľudia rovinu, kde sa usadili. Povedali si: „Narobme si tehál a vypáľme ich. Vystavme si mesto a vežu, ktorej vrch by siahal až po nebo. Tak si urobíme meno, aby sme neboli roztratení po celej zemi."

Keď Hospodin videl mesto a vežu, ktorú ľudia budovali, riekol: „Je tu jeden ľud a všetci majú jednu reč. Nič im nebráni vykonať, čo si zaumienili. Poďme, zostúpme a zmäťme im reč, aby jeden nerozumel reči druhého."

Tak im Pán Boh zmiatol jazyky, rozptýlil ich po celej zemi, takže prestali stavať mesto. Mesto, ktoré dovtedy stavali, pomenovali Bábelom, lebo tam zmiatol Hospodin celému svetu reč a odtiaľ rozptýlil ľudí po celej zemi. (Bábel znamená zmätok.)

1Pt 5, 5: Spoločne opášte sa pokorou, lebo Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť.